

Detgas rumantschas

Ina contribuziun dal Dicziunari Rumantsch Grischun

(mas) Mintga venderdi vegn a cumparair en La Quotidiana ina retscha da detgas rumantschas or da tut il Grischun. Questa contribuziun dal Dicziunari Rumantsch Grischun (DRG) è concepida en emprima lingia per las scolas rumantschas, cun l'intent da render accessibel ad in giuven public l'interessant material popular cuntegni en nossa biblioteca.

La redacziun dal DRG ha per part reformulà e simplifitgà las passaschas che parevan memia cumplitgadas, pruvond tuttina da mantegnair la moda da raquintar tipica per detgas e paraulas.

Quellas detgas ch'èn situadas en in lieu geografic precis, avain nus magari illustrà a maun da veglias fotografias alv e nair or da la fototeca dal DRG, che mussan gist quella cuntrada, sco per exempel l'Alp Culmatsch (sisura).

Las detgas èn prendidas or da la

«Crestomazia retorumantscha» da Casper Decurtins, las «Annalas» da la Societad retorumantscha, «Il Chalender ladin», «Il Glogn» ed ils trais cudeschs «Mythologische Landeskunde von Graubünden» dad Arnold Büchli.

Nus giavischain a las scolaras ed als scolaras ensemen cun lur magistras e magisters bun divertiment cun la lectura!

Tge è il DRG?

L'Institut dal DRG a Cuira è in dals quatter vocabularis naziunals da la Svizra. Il DRG publitgescha il pli grond vocabulari dals Rumantschs. Quest cuntegna l'entir stgazi da plets documentà a partir dal 16avel tschientaner fin al di dad oz, inclusiv la lingua discurrada.

La redacziun dal Dicziunari

Il 1939 è cumpari l'emprim faschichel

dal DRG. Ussa pon ins cumprar diesch toms (A–L). In da quests dis vegn a cumparair il faschichel dubel 149/150, uschia ch'ins po laschar ligiar er l'indeschavel tom. La redacziun lavura vi dal bustab M.

In post da documentaziun

L'Institut dal DRG è dapli che mo il lieu da lavur da la redacziun. El è il pli impurtant post da documentaziun davart il rumantsch insumma.

Sin giavisch faschein nus er visitas guidadas, per exempel cun classas.

Biblioteca

La biblioteca da consultaziun dal DRG auda tar las pli grondas ed exhaustivas collecziuns rumantschas. Bliers stam pads e manuscrits vegls stattan sper cudeschs da linguatg e litteratura, istorgia, folclora e nums locals.

La biblioteca e las diversas collecziuns èn da princip accessiblas al public (cun preavis).

Fototeca

Essend il DRG in'ovra enciclopedica illustrada, han ins collectà gia da l'entschatta blier material illustrativ, spezialmain da la cultura purila artisanala.

Il DRG ha era ertà blieras fotografias: p. ex. las collecziuns da Walram Derichsweiler e da Christian Meisser, cun maletgs dals emprims decennis dal 20avel tschientaner. Er il material original davart la perscrutaziun da la chasa purila en Grischun è vegnì regalà al DRG. El porscha vegls maletgs da tut las vischnancas grischunas per part anc inedi (1950).

Nums locals

L'Institut dal DRG posseda, sper ils cu-

deschs da nums locals, er il material original che ha servì per scriver ils gronds cudeschs da nums retics, che cuntegnan ils nums da persunas e da lieus da tut il Grischun. En bliers cas cuntegna il material collectà dapli che la publicaziun.

Register da las chanzuns

En l'Institut dal DRG chatta ins er il register da las chanzuns rumantschas popularas e religiusas. Quest register è terminà, ma betg anc publitgà.

Utilisaders

Tar ils utilisaders audan ils scienziads da las pli differentas spartas, il romanist e dialectolog tant sco l'istoricher da la cultura ed il folclorist.

Er mintga laic interessà vi da la lingua, l'istorgia en general u l'istorgia economica, giuridica e medicinala po sa servir dal ritg material dal DRG.